

Motion till riksdagen

2005/06:Sf373

av **Sven Brus m.fl. (kd)**

Invandrare och flyktingar, utgiftsområde 8

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
3	Asyl- och flyktingpolitik	6
3.1	En solidarisk och human flyktingpolitik i Europa	6
3.1.1	Öka inslaget av solidaritet i EU:s flyktingpolitik	6
3.1.2	Transportörsansvaret	7
3.1.3	Korta visumlistan och inför ”nödvisum”	7
3.1.4	Dublinförordningens brister	8
3.1.5	”Säkert land”	9
3.2	En human och rättssäker asyl- och flyktingpolitik i Sverige	9
3.2.1	Tilltron till Socialdemokraternas asylpolitik allt svagare	9
3.2.2	Medborgarvittnen vid uppenbart ogrundade ansökningar	10
3.2.3	En satsad krona på kortare handläggningstid ger fyra åter	10
3.2.4	Rätten till auktoriserad tolkning och översättning	11
3.2.5	Utvärdera språkanalyserna	12
3.2.6	Efter sex års krav – äntligen en ny processordning i utlänningsärenden	12
3.2.7	Offentligt biträde skall utses av migrationsdomstolar	13
3.2.8	Nollställningsbeslut inför den nya processordningen	13
3.2.9	Tidsgräns vid verkställighetshinder	15
3.2.10	Begränsa förvarstagandet	15
3.2.11	Uppehållstillstånd och skadestånd till offer för sexslavhandeln	16
3.2.12	Stärkta rättigheter för asylsökande barn	16
4	Invandring	17
4.1	Sverige behöver arbetskraft för att trygga välfärden	17
4.2	Anhöriginvandring	18
4.2.1	Undantag från ”tvåårsregeln” vid misshandel eller kränkning	19

Fel! Okänt namn på

4.2.2	Referenspersonen skall kontrolleras i brottsregistret	19
4.2.3	Undantag från att söka uppehållstillstånd från utlandet	20
4.2.4	Slopa prövning av uppehållstillstånd för adopterade och nyfödda	21
4.2.5	Underlätta möjligheterna att få besöksvisum.....	21
5	Anslagsförändringar	22
5.1	Migrationsverket.....	22
5.2	Inför en utvecklingspeng	22
5.3	Integrationsverket.....	22
5.4	DO och diskrimineringsarbete	23

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för en mer generös och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtaganden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka inslaget av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige inom EU bör arbeta för att visumlistan kortas samt att utreda hur ett system med s.k. nödvissum till asylsökande skulle fungera.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om problemet med Dublinförordningen och principen om non-refoulement.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet att få rättshjälp vid ”Dublinärende”.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lista över ”säkra länder” ej skall upprättas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett system med medborgarvittnen vid uppenbart ogrundade ansökningar.
8. Riksdagen beslutar att Migrationsverket tillförs ytterligare medel för att förkorta handläggningstiderna, i enlighet med vad som anförs i motionen.
9. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits för att auktoriserade översättare och tolkar anlitas i asylprocessen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av språktester samt att de under tiden bör upphöra.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förordnande av offentligt biträde bör överföras till migrationsdomstolarna.

Fel! Okänt namn på

12. Riksdagen beslutar att anta lagstiftning med följande lydelse: ”Den som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd och ansöker om uppehållstillstånd senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft, får beviljas permanent uppehållstillstånd av humanitära skäl. Detta gäller dock inte om a) det föreligger allvarliga skäl att anta att utlänningen gjort sig skyldig till sådan gärning som anges i artikel 1 F i 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning, b) utlänningen här i riket dömts för strängare straff än sex månaders fängelse eller det av tidigare utredning framgår att utlänningen dömts eller skäligen kan misstänkas för brott som kan ge strängare straff än sex månaders fängelse – detta gäller ej fängelsestraff eller misstankar om brott begångna utomlands som en följd av den förföljelse utlänningen åberopat för att söka asyl i Sverige, c) utlänningen ej kunnat styrka sin identitet eller göra densamma sannolik. Om det finns skäl till detta får i sådant fall ett tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd beviljas för högst ett års tid. Om utlänningen under den tiden gjort vad som skäligen kan begäras för att styrka sin identitet får uppehållstillstånd som avses i första stycket beviljas, d) utlänningen efter ansökan om asyl rest ut från Sverige. Familjer med barn som drabbats av depressiv devitalisering får beviljas uppehållstillstånd i enlighet med första stycket oaktat datum för ansökan om asyl.”
13. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en faktisk tidsgräns avseende verkställighetshinder för utvisningsbeslut, i enlighet med vad som anförs i motionen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förvarstagande endast skall ske i undantag, en faktisk tidsgräns skall fastställas och att alternativa former bör utredas och prövas.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att erbjuda offer för människohandel för sexuella ändamål permanent uppehållstillstånd.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öppna för arbetskraftsinvandring.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvisnings- och avvisningsbeslut som leder till familjesplittning skall inhiberas, såvida synnerliga skäl ej föreligger.
18. Riksdagen beslutar återinföra ”sista-länken”-bestämmelsen, i enlighet med vad som anförs i motionen.
19. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en proposition som möjliggör anhöriginvandring i större utsträckning, i enlighet med vad som anförs i motionen.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över lagstiftning och praxis avseende anknytningsärenden där förhållandet, på grund av misshandel/kränkning, upphör innan tvåårstiden för den uppskjutna invandringsprövningen.

Fel! Okänt namn på

21. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en proposition som innebär att referenspersonen bl.a. kontrolleras i brottsregistret, i enlighet med vad som anförs i motionen.
22. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att undantag från huvudprincipen om att uppehållstillstånd skall beviljas före inresa får göras när utlänningen har barn i Sverige eller kvinnan i förhållandet väntar barn eller om sökanden med all sannolikhet skulle få sin ansökan beviljad.
23. Riksdagen beslutar att slopa prövningen av uppehållstillstånd avseende de av svensk domstol meddelade adoptionerna för barn i åldern 12–17 år samt nyfödda barn till föräldrar med uppehållstillstånd i Sverige, i enlighet med vad som anförs i motionen.
24. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till förändringar av systemet med besöksvisum, i enlighet med vad som anförs i motionen.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en utvecklingspeng som följer individen och som administreras av socialförsäkringsadministrationen.
26. Riksdagen beslutar avveckla Integrationsverket fr.o.m. den 1 juli 2006 samt att Migrationsverket ges ansvar för informationsfrågor till invandrare och flyktingar, i enlighet med vad som anförs i motionen.
27. Riksdagen beslutar att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering tilldelas ytterligare medel och ges särskilt ansvar för opinionsbildning mot diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.
28. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag, tkr	Anslagsförändring, tkr
10:1 Integrationsverket	91 024	-61 024
10:2 Integrationsåtgärder	108 120	-42 500
10:5 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	31 239	+4 000
12:1 Migrationsverket	1 727 615	+69 000
12:2 Ersättningar och bostadskostnader	2 112 000	-300 000
12:10 Nytt anslag: Nollställningsbeslut	0	+250 000
Summa totalt för utgiftsområdet	6 981 155	-80 524

Fel! Okänt namn på

3 Asyl- och flyktingpolitik

3.1 En solidarisk och human flyktingpolitik i Europa

Eftersom asyl-, viserings- och invandringspolitiken är viktiga gränsöverskridande politikområden är Kristdemokraterna i grunden positiva till att EU:s medlemsländer skapar en gemensam politik inom dessa områden. Vi tror även att Sverige bäst kan verka för en generös flyktingpolitik genom att samarbeta med andra stater.

EU-ländernas asylpolitik har dock fått berättigad kritik från FN och många hjälporganisationer. Exempel på detta är de miniminormer som lagts fast för handläggning, behandling av asylansökan, överklagande, vilka som skall betraktas som flyktingar m.m. Dessa miniminormer har dessvärre lagts på lägsta möjliga nivå. De varierande reglerna medlemsländerna emellan innebär att vissa länder kommer att ta ett större ansvar än andra. Detsamma gäller de olika definitionerna av flyktingbegreppet inom EU. Sverige bör gå i spetsen för att såväl minimikriterierna blir mer generösa som att flyktingbegreppet vidgas. Ett samarbete med medlemsstaterna får heller aldrig accepteras av Sverige om det hindrar oss från en generös nationell hållning.

Kristdemokraterna arbetar för en generös och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik. Utmaningen består i att verka för att humanitet och mänsklig värdighet görs till bindande regler för samtliga medlemsstater. Vi måste skapa en gemensam flyktingpolitik som fokuserar på flyktingars rättigheter mer än på kontroller. Det är EU:s skyldighet, som en av världens rikaste regioner, att ta sitt ansvar för världens flyktingproblem. Det innebär att man måste leva upp till sina åtaganden enligt bl.a. Genèvekonventionen.

EU bör också göra mer inom alla relevanta politikområden, såsom bistånd, krishantering, handel etc. för att långsiktigt bearbeta flyktingströmmarnas orsaker.

3.1.1 Öka inslaget av solidaritet i EU:s flyktingpolitik

Det är både rimligt och nödvändigt med en ekonomisk ansvarsfördelning mellan medlemsländerna i flyktingpolitiken. Sådan solidaritet behövs för att sprida kostnader och hjälpa de länder som tar emot en oproportionerligt stor andel flyktingar. Detta blir särskilt viktigt med tanke på de nya medlemsstaterna som fortfarande har långt kvar till de andra EU-ländernas ekonomiska välstånd. Att ta emot flyktingar i enlighet med EU:s gemensamma regler kan för dessa länder bli en svår börda. I synnerhet som många av dem utgör EU:s yttre gräns till de regioner där de största flyktingströmmarna finns. Förmodligen skulle också ekonomisk solidaritet bidra till en mer generös hållning i medlemsländerna och därmed en humanare flyktingpolitik i Europa som helhet. Därför är det välkommet att den europeiska flyktingfonden har skapats och att ministerrådet överenskommit om att förlänga perioden för fonden till år 2010. Dessutom bör fonden få större resurser. De nya medlemsstaterna bör få medel ur fonden för utbildning av kompetent personal vid gränskontroller/migrationsmyndigheten och för att dessa får en god skolning i hur flyk-

tingmottagning i EU-länderna förväntas gå till. Tillämpningen av de minimiregler som unionen kommit överens om bör ges särskild omsorg i de nya medlemsländerna.

3.1.2 Transportörsansvaret

Från och med den 1 juli 2004 är transportörer skyldiga att kontrollera att utlänningar innehar pass samt andra tillståndshandlingar för inresa. Om personen ifråga vägras inresa är bolaget skyldigt att bekosta återresan samt att betala böter. Kristdemokraterna avstyrkte regeringens förslag om att utöka transportörsansvaret eftersom vi menar att dessa sanktioner strider mot Genèvekonventionen. I Genèvekonventionen återfinns den absoluta rätten för människor att söka asyl. Att bötfälla transportörer leder i förlängningen till att privata flygbolag och deras anställda tvingas ta ansvar för en bedömning av vem som är flykting eller inte. Därför har vi föreslagit att regeringen borde ha tagit strid i frågan inom EU och få saken prövad i domstol. Den socialdemokratiska regeringen har trots ett stort motstånd från flera partier drivit igenom förslaget om utökat transportörsansvar. Kristdemokraterna yrkade avslag på propositionen och vår principiella syn i frågan kvarstår.

3.1.3 Korta visumlistan och inför ”nödvisum”

För den som saknar uppehållstillstånd eller svenskt pass krävs det ett förhandstillstånd för att få resa in och vistas i Sverige. Visum söks hos utlandsmyndigheten i det land man kommer ifrån och det kan beviljas för tillfälliga besök i landet. För närvarande har Sverige visumkrav gentemot 133¹ länder. Sedan Schengeninträdet har antalet länder utökats.

I och med Schengensamarbetet öppnades gränserna inom EU. Den fria rörligheten inom EU innebär samtidigt att det är nödvändigt att förstärka gränskontrollen mot tredje land. Kristdemokraterna vill dock understryka att de villkor som gäller för inresa till länder inom Schengenområdet inte får utnyttjas som verktyg för att stänga asylsökande ute. I en rapport från UNHCR kritiserar EU:s allt striktare flyktingpolitik. Man menar att det finns allt färre lagliga sätt att ta sig in i EU och att personer i behov av skydd därför tvingas ta till olagliga metoder. Således kan politiken bidra till att öka människosmugglingen. Kristdemokraterna anser att denna utveckling är mycket otillfredsställande.

Svårigheterna för flyktingar att söka asyl i EU-länder ligger delvis i den restriktiva visumpolitiken. I dag går det inte att söka asyl från utlandet. Man kan heller inte få visum till Sverige för att söka asyl. Samtidigt är det inte tillåtet att resa till Sverige utan visum. Detta har till viss del medfört att allt fler människor på flykt ser sig hänvisade till illegala metoder som den växande organiserade flyktingsmugglingen.

¹ Utrikesdepartementet 2004-04-27.

Fel! Okänt namn på

Kristdemokraterna anser att visumtvång inte får användas som ett medel för att hålla asylsökande ute. Sverige bör arbeta för att listan över visumländer kortas samt utreda hur ett system med s.k. ”nödvisum” till asylsökande skulle fungera.

3.1.4 Dublinförordningens brister

Dublinförordningen (tidigare Dublinkonventionen) tillkom för att en asylsökande skall kunna vara säker på att det finns ett land som ansvarar för prövningen av ansökan samt att man inte skulle kunna söka asyl i flera länder samtidigt. Redan under den grundläggande asylutredning som görs i direkt anslutning till att en asylansökan lämnas in utreds den asylsökandes resväg. Om det kan antas att den sökande har befunnit sig i en annan av de stater som tillträtt förordningen så utfärdas en förfrågan. Det innebär att man tar reda på om den asylsökande uppfyller något av de kriterier som räknas upp i konventionen. Gör han eller hon detta så är det denna stat, även kallat första asylland, som skall pröva den sökandes asylskäl.

Den nya Dublinförordningen som infördes 2003 bygger till stor del på samma principer som den tidigare Dublinkonventionen men med vissa förbättringar. Det grundläggande problemen kvarstår dock eftersom flyktingbegreppet tolkas olika av medlemsstaterna. Här har hittills ingen förändring skett. Såväl Amnesty International som Röda korset har påtalat att Sverige i större utsträckning bör utnyttja rätten att pröva asylärenden för att undvika att asylsökande hamnar i stater som har en striktare lagstiftning och praxis än vad Sverige har. I dag tolkar såväl Frankrike som Tyskland flyktingbegreppet utifrån andra kriterier än Sverige. Detta innebär att Dublinkonventionen och principen om ”non-refoulement”, som Sverige förbundit sig att följa, kan hamna i konflikt med varandra.

Kristdemokraterna anser liksom UNHCR att principen om non-refoulement är viktig och att alla medlemsstater även fortsättningsvis bör följa den. Non-refoulement utgår från 3 § FN:s konvention mot tortyr eller annan förnedrande behandling. Principen innebär att ingen får återsändas till ett land där han eller hon riskerar förföljelse och att ingen får återsändas till ett tredje land varifrån det finns risk för att personen sänds vidare till ett land där han eller hon riskerar förföljelse. Non-refoulement får inte åsidosättas på grund av resvägen. Det är således detta som medför att Dublinförordningen kan stå i strid med non-refoulement. En asylsökande som kommer till Sverige och som här skulle ha fått flyktingstatus men som enligt Dublinförordningen avvisas till första asylland kan i sin tur, på grund av en annan tolkning av flyktingbegreppet, utvisas därifrån. Sveriges ansvar, enligt non-refoulement, sträcker sig således även till vad som händer med personen som utvisas från första asylland. Därför är det mycket viktigt att flyktingbegreppet tolkas på samma sätt i samtliga medlemsländer. Tyvärr har EU:s medlemsländer fokuserat på andra frågor inom politikområdet istället för att först lösa frågan om flyktingbegreppet.

Kristdemokraterna anser vidare att det borde finnas möjlighet att få rätts hjälp vid ”Dublinärenden”.

3.1.5 "Säkert land"

Kommissionen har tidigare föreslagit att samtliga medlemsstater skall upprätta en lista över "säkra länder". Till dessa länder skall medlemsstaten kunna avvisa asylsökande direkt. Problemet med detta är att ett land som följer Genèvekonventionen eller liknande inte per definition behöver vara säkert för den asylsökande. Dessutom kan man inte generellt hävda att ett ursprungsland som är en erkänd demokrati och rättsstat således automatiskt är säkert för den sökande. Ett sådant fall har Sverige fått kritik för från Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. I förslaget till yttrande ifrågasätts om det är motiverat att använda begreppet "säkert land". EU-regeln borde, enligt utskottet, vara att särskilda uppgifter från den asylsökande skall väga tyngre än den allmänna bedömningen av landet.

Kristdemokraterna instämmer med reservanternas i NIPU-utredningen (Kommittén om ny instans- och processordning i utlänningsärenden) om att listor över "säkra länder" inte skall upprättas. Vidare ställer vi oss bakom förslaget om att vissa krav kan uppställas på avvisningar till s.k. säkra tredje länder t.ex. att det tredje landet underrättas om att asylansökningen inte prövats i Sverige, att det tredje landet garanterar att asylansökan prövas där, att det tredje landet tillämpar FN:s flyktingkonvention fullt ut och dessutom att Sverige först utreder den asylsökandes skäl och prövar eventuella skäl mot det tredje landet.

3.2 En human och rättssäker asyl- och flyktingpolitik i Sverige

3.2.1 Tilltron till Socialdemokraternas asylpolitik allt svagare

Tilltron till den socialdemokratiska regeringens asylpolitik är svag. Allt fler ifrågasätter såväl dess humanitet som rättssäkerhet. Trots att man envetet försäkrat att allt står väl till och att politik och praxis är oförändrat human talar dess eget agerande och omvärldens vittnesmål ett annat språk. Den socialdemokratiska regeringen har visat upprepade prov på handlingsförlamning och okänslighet på politikområdet. Under de senaste två åren har det duggat tätt med förslag om att lägga ansvaret på personalen på flygbolag och rederier att agera som asylprövare, sänka dagersättningen till asylsökande, avskaffa möjligheten till ny ansökan, avskaffa bostadsersättningen för eget boende m.m. Däremot har man varit mer än senfärdig när det gäller införandet av en ny instans- och processordning, trots ett enigt riksdagsbeslut redan 2001. När mer än etthundra apatiska flyktingbarn svävar i uppenbar livsfara i vårt land, har regeringen hänvisat till en nationell samordnare och slutligen genom en stark opinion tvingats fatta ett vägledande beslut som visat sig sakna betydelse i den praktiska tillämpningen. Samtidigt uppskattar Rikskriminalens krigsbrottskommission att uppemot 1 500 krigsförbrytare lever i Sverige. Det är oacceptabelt att Sverige skickar ut apatiska flyktingbarn men härbärgerar krigsförbrytare. Ansvaret för de ensamkommande barnen är föremål för års-

Fel! Okänt namn på

långa överväganden av regeringen och har först i år fått ett förslag till lösning. Kristna konvertiter avvisas till länder med sharialagstiftning där de hotas av dödsstraff.

Kritiken mot tillämpningen av svensk asylpolitik är stark från såväl internationella som svenska människorättsorganisationer. FN:s kommitté mot tortyr har uttalat kritik mot Sverige i nio fall där avvisning skett. Sommaren 2004 utsattes svensk asylpolitik dessutom för mycket allvarlig kritik från Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter. FN:s kommitté för barnets rättigheter har i sin rapport i januari i år riktat allvarlig kritik av barnens situation i den svenska asylpolitiken. Under 2005 har Europadomstolen för mänskliga rättigheter inhiberat 20 fall av utvisningsbeslut från Sverige. Exempler på ifrågasättanden kan mångfaldigas.

Det fortsatta lappandet och lagandet på en trasig flyktingpolitik drabbar främst utsatta människor, barn och vuxna. Men bristen på konsekvens och helhetssyn hotar också den folkliga legitimitet som är en av flyktingpolitikens viktiga förutsättningar. Främlingsfientliga krafter ligger alltid på lur och måste motverkas. Det sker bäst genom ett konsekvent, human och rättssäkert flyktingmottagande. På detta väntar många i vårt land som vill känna delaktighet i och stolthet över den förda politiken.

3.2.2 Medborgarvittnen vid uppenbart ogrundade ansökningar

Frivilligorganisationerna har en viktig roll i asylprocessen på flera olika sätt. De som engagerar sig i flyktingfrågor har ofta en god kunskap om hur asylprocessen fungerar och om gällande lagstiftning och praxis. Men framför allt fyller organisationerna en viktig funktion när det gäller humanitet och mänsklig omtanke. Vi vill värna dessa ideella krafter och ser gärna att de involveras mer i asylprocessen på olika sätt. En sådan möjlighet skulle kunna vara att införa s.k. medborgarvittnen vid ärenden som bedöms som uppenbart ogrundade. I dessa fall har normalt den asylsökande inte rätt till offentligt biträde. För att värna asylrätten och öka öppenheten föreslår vi att man öppnar upp för att s.k. medborgarvittnen närvarar under processen, om den asylsökande så önskar.

3.2.3 En satsad krona på kortare handläggningstid ger fyra åter

Migrationsverkets behandling av ansökan om uppehållstillstånd drar ofta ut på tiden. Endast 44 % av ärendena avgjordes inom verksamhetsmålet sex månader. Genomsnittstiden för ett asylärende från ansökan till beslut har dessutom ökat från 224 dagar under 2003 till 291 dagar under 2004. Den utdragna processen har orsakat mycket mänskligt lidande som särskilt drabbat barnen. Det är uppenbart att handläggningstiden måste kortas avsevärt.

I dag läggs stora pengar på långa förläggningstider och sjukvård. Inte minst gäller det vård för att ta hand om depressioner och annan psykisk ohälsa som drabbar de asylsökande bl.a. på grund av långa väntetider. Från psykiatrin hörs ofta protester över ett myndighetsförfarande som drabbar människor som redan haft svåra upplevelser. Om resurserna istället sattes in i ett tidigt skede av processen skulle handläggningstiderna bli kortare. Snabb-

Fel! Okänt namn på

bara handläggning innebär även att resurser som i dag till stor del läggs på sjukvård och boende skulle kunna frigöras och i sin tur kunna läggas på en snabbare handläggning.

Riksrevisionens styrelse² granskning av handläggningstider och kvalitet vid prövning av asylärenden visar på graverande missförhållanden och felaktiga bedömningar gjorda av den socialdemokratiska regeringen. Riksrevisionen understryker att regeringens insatser för att korta handläggningstiderna varit otillräckliga och utgått från en felaktig bedömning av orsaken till missförhållandet. En viktig orsak till de långa handläggningstiderna är, enligt Riksrevisionens styrelse, brister i de förutsättningar – i form av regler och resurser – som regeringen gett Migrationsverket. Riksrevisionens styrelse menar att en satsad krona på kortare handläggningstid innebär fyra åter, året därpå. Därför avsätter Kristdemokraterna ytterligare 69 miljoner kronor år 2006, 133 miljoner kronor år 2007 samt 125 miljoner kronor år 2008 i sitt budgetalternativ för att korta Migrationsverkets handläggningstider.

3.2.4 Rätten till auktoriserad tolkning och översättning

Det är Kammarkollegiet som auktoriserar tolkar och översättare. Syftet med detta är att man genom en statlig auktorisation får fram kvalificerade och pålitliga översättare och tolkar. Tillgången på auktoriserade tolkar och översättare varierar givetvis beroende på vilket språk tolkningen/översättningen gäller och var i Sverige man bor.

När man söker asyl baserar myndigheterna sina beslut på bl.a. vad sökanden har sagt och skrivit. Den asylsökande måste således kunna lita på tolkens/översättarens kunskap och integritet. Därför är det av största vikt att tolkningen/översättningen är korrekt och kvalitetsmärkt genom en auktorisation, under förutsättning att sådan finns för det aktuella språket. Detta är särskilt viktigt att beakta när det gäller asylsökande barn.

Enligt en rapport av Integrationsverket använder sig svenska myndigheter av icke-auktoriserade tolkar eller anlitar invandrades anhöriga som tolkar i 90 % av fallen. Vid 9 % av alla tolkuppdrag använder kommunerna barn som tolkar. Enligt en granskning utförd av tidningen Expressen används auktoriserade översättare sällan av svenska myndigheter. Ansvaret för kvaliteten överlämnas istället till de förmedlingar som man anlitar och då är det priset som är styrande. I slutet av 2003 genomförde Sveriges Radio en granskning som pekade på att de auktoriserade tolkarna var i minoritet. Av de 5 000 tolkar som är aktiva är 825 auktoriserade³. Detta är, enligt vår mening, helt oacceptabelt. Rättssäkerheten hotas och känslig information kan komma i fel händer och skada den asylsökande.

Regeringen har redogjort för vissa åtgärder som vidtagits när det gäller kontakttolkutbildningen. Kristdemokraterna menar dock att dessa åtgärder är

² 2004/05:RRS15 Riksrevisionens styrelses framställning angående snabbare asylprövning.

³ 2004/05:SfU2 Anslag inom utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Fel! Okänt namn på

otillräckliga. Dessutom är frågan om att icke-auktoriserade översättare anlitas fortfarande olöst. Regeringen bör återkomma med en redogörelse av vilka åtgärder som kommer att vidtas på detta område.

3.2.5 Utvärdera språkanalyserna

De asylsökande som saknar handlingar eller som på annat sätt inte kan bevisa sitt ursprung kallas till språktester av Migrationsverket. Konkret innebär det att man spelar in det asylsökande säger och detta skickas till en språkexpert. I många fall har denna språkexpert visat sig vara en vanlig tolk eller en person från något annat land, det arabiska språket är ett exempel på språk som talas i flera länder men ändå skiljer sig åt. Bedömningen kan således bli felaktig och beslut oriktiga. Detta är givetvis otillfredsställande. I tidningen Artikel 14⁴ beskriver ett av de företag som arbetar med språkanalyser sin verksamhet. Samtidigt hänvisas till en artikel i den vetenskapliga tidskriften *Language Assessment Quarterly*⁵ som behandlar frågan om språkanalyser i asylprocessen. Slutsatsen i artikeln är att den knapphändiga information och forskning som finns tillgänglig kring språkanalyser är otillräckligt för att kunna uttala sig om deras värde och att språkanalyser därför måste utvärderas vetenskapligt. Kristdemokraterna kräver en översyn av Migrationsverkets bruk av språktester. Regeringen bör därför i sitt regleringsbrev ålägga Migrationsverket att upphöra med språktesterna medan översynen pågår.

3.2.6 Efter sex års krav – äntligen en ny processordning i utlänningsärenden

Kristdemokraterna har i sex år krävt att utlänningsnämnden skall läggas ner och i olika motioner samt i Kommittén om ny instans- och processordning i utlänningsärenden (NIPU) förordat en ny instansordning för utlänningsärenden. Betänkandet från NIPU överlämnades redan 1999 och år 2001 fattade riksdagen ett beslut om bl.a. nedläggning av Utlänningsnämnden. Så sent som förra året påpekade Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter att han ställer sig bakom den svenska riksdagens begäran om att Utlänningsnämnden skall ersättas av en riktig domstolsprövning.

Kristdemokraterna har förvånats över den socialdemokratiska regeringens senfärdighet i denna mycket viktiga fråga. Frågan om en ny processordning handlar om mycket mer än hur asylprocessen skall organiseras. Det handlar främst om att människor skall få en rättssäker behandling av sin asylansökan. Genom att det införs ett tvåpartsförfarande, muntlighet och inte minst inrättandet av en domstolsbaserad asylprövning, uppnås en rättssäkerhet som saknas i dag. Det har varit vårt främsta argument för att påskynda en ny instansordning. Vi välkomnar därför den nya instans- och processordningen som träder i kraft den 31 mars 2006.

⁴ Artikel 14 nr 2/05.

⁵ 1(4)209-233.

3.2.7 Offentligt biträde skall utses av migrationsdomstolar

Kristdemokraterna anser att det är olämpligt att offentligt biträde i asylärenden utses av Migrationsverket. Att Migrationsverket skall utse det offentliga biträdet som å ena sidan är verkets motpart i processen och å andra sidan godkänna bitrådets kostnadsräkningar är inte lämpligt. Det finns en risk för det offentliga biträdet att hamna i en lojalitetskonflikt eftersom Migrationsverket agerar både som uppdragsgivare och motpart. Beslutanderätt i frågor om förordnande av offentligt biträde bör, enligt Kristdemokraternas mening, föras över till migrationsdomstolarna.

3.2.8 Nollställningsbeslut inför den nya processordningen

Många av dem som i dag vistas i Sverige efter avslag på asylansökan har skäl att få skydd i Sverige både enligt svensk lag och enligt internationella konventioner. Exempelvis personer där avvisningsbeslutet inte går att verkställa. Det handlar även om personer som lever gömda i Sverige och som stannat kvar på grund av fruktan för att utsättas för inhuman behandling i hemlandet. De personer som omfattas av denna bestämmelse tillhör några av samhällets mest utsatta. Många har väntat i en följd av år på beslut, andra lever i otrygghet för vad som skall hända när det tillfälliga uppehållstillståndet går ut. De som valt att gå under jorden lever med ett konstant hot om att bli upptäckta och tvingas lämna landet. Detta är inte humant. Ett annat viktigt skäl för att genomföra en "nollställning" av gamla ärenden är att ge den nya instansordningen en möjlighet att starta verksamheten under rimliga arbetsförhållanden.

Fem partier har tidigare väckt en motion och föreslagit en amnesti för vissa grupper. Socialdemokraterna och Moderaterna röstade ner förslaget. Därefter har Miljöpartiet och Vänsterpartiet ingått en budgetöverenskommelse med den socialdemokratiska regeringen utan att amnestikravet ingår.

Kristdemokraterna kräver fortfarande att en nollställning genomförs. De personer som omfattas av nollställningsförslaget är de som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd. De kan då ansöka om uppehållstillstånd/amnesti senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft.

För att ansökan skall beviljas skall personens identitet vara styrkt eller gjorts sannolik. Särskilda regler gäller för dem som trots försök inte kunnat styrka sin identitet. Personer som gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser eller andra brott enligt en särskild konvention om flyktingars rättsliga ställning skall inte beviljas uppehållstillstånd. Begränsningar föreslås också för personer som begått eller misstänkts för annan allvarlig brottslighet. En helhetsbedömning skall alltid ligga till grund för om det är skäligt att utlänningsnekas uppehållstillstånd.

Kristdemokraterna föreslår att riksdagen beslutar om att anta den föreslagna lagen med följande lydelse: "Den som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medbor-

Fel! Okänt namn på

garskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd och ansöker om uppehållstillstånd senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft, får beviljas permanent uppehållstillstånd av humanitära skäl. Detta gäller dock inte om

a) det föreligger allvarliga skäl att anta att utlännen gjort sig skyldig till sådan gärning som anges i artikel 1 F i 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning,

b) utlännen här i riket dömts för strängare straff än sex månaders fängelse eller det av tidigare utredning framgår att utlännen dömts eller skäligen kan misstänkas för brott som kan ge strängare straff än sex månaders fängelse. Detta gäller ej fängelsestraff eller misstankar om brott begångna utomlands som en följd av den förföljelse utlännen åberopat för att söka asyl i Sverige,

c) utlännen ej kunnat styrka sin identitet eller göra densamma sannolik. Om det finns skäl till detta får i sådant fall ett tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd beviljas för högst ett års tid. Om utlännen under den tiden gjort vad som skäligen kan begäras för att styrka sin identitet får uppehållstillstånd som avses i första stycket beviljas,

d) utlännen efter ansökan om asyl rest ut från Sverige.

Familjer med barn som drabbats av depressiv devitalisering får beviljas uppehållstillstånd i enlighet med första stycket oaktat datum för ansökan om asyl.”

Kristdemokraterna anslår 250 miljoner kronor år 2006 samt 200 miljoner kronor år 2007 för att möjliggöra en nollställning i enlighet med ovanstående. En del kostnader tillkommer i och med beslutet men många kostnader upphör samtidigt. En exakt beräkning av kostnaden för en nollställning är dock svår att göra. Däremot är det möjligt att göra en uppskattning av kostnader som tillkommer respektive upphör. Många av dem som skulle omfattas av ett nollställningsbeslut befinner sig i dag på flyktningförläggning och uppbär dagpenning. Dessa kostnader upphör samtidigt som en del kostnader överförs till socialförsäkringarna. Därutöver kommer kostnaderna för avvísningar, utvisningar, förvarspplatser samt offentligt biträde att sjunka till stor del. De administrativa kostnader som uppstår i och med nollställningsbeslutet blir lägre (p.g.a. den enklare arten) jämfört med den förnyade prövning som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår. Samtidigt upphör även kostnaderna för handläggningen av de ärenden som fortfarande finns i systemet. Även belastning på sjukvård och psykiatri förväntas sjunka. Kostnaderna för de totala handläggningstiderna kan beräknas sjunka något.

Många gömda flyktingar arbetar i dag svart eftersom de inte har något annat val. Med ett nollställningsbeslut kan de träda in på den vita arbetsmarknaden. Många kan få uppleva hur det är att ha ett jobb att gå till. Barnen får gå i skolan. Familjer kommer att må bra igen. Tidigare erfarenheter av s.k. amnestier har medfört positiva resultat: svarta jobb har blivit vita, sjukvårdskostnaderna sjunker och människor får tillbaka livsgnistan. De som enligt dagens regelsystem inte får arbeta, personer med verkställighetshinder, kommer nu att kunna göra det. Med den nuvarande politik som förs av regeringen

där man utgår från ett omhändertagandeperspektiv passiviserar flyktingar och asylsökande eftersom de ofrivilligt slussas in i ett negativt bidragsberoende.

Kristdemokraterna vill underlätta invandrares inträde på arbetsmarknaden och vill göra det enklare och billigare för företagen att anställa. Detta kommer att innebära ökade möjligheter att arbeta för dem som får uppehållstillstånd. Fler som kommer i arbete innebär givetvis mer skatteintäkter. Kristdemokraterna föreslår även att Allians för Sveriges förslag om ”nystartsjobb” skall gälla för nyanlända invandrare som fått uppehållstillstånd. Det innebär att företag inte skall behöva betala någon arbetsgivaravgift för den anställde under maximalt tre år.

Ur ett kristdemokratiskt perspektiv är alla människor resurser. Vi vill uppmuntra till arbete och en meningsfull tillvaro. Människor som kommer till vårt land skall inte betraktas som kostnader – utan som människor.

3.2.9 Tidsgräns vid verkställighetshinder

I de fall verkställighet av utvisningen inte kan ske med anledning av att ursprungslandet inte tar emot sin medborgare måste det finnas en tidsgräns då uppehållstillstånd ändå skall ges. Det är inhumant att, som det ser ut i dag, låta människor som inte kan utvisas, leva i osäkerhet år efter år. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på en verklig tidsgräns när det gäller verkställighetshinder i utvisningsärenden.

3.2.10 Begränsa förvarstagandet

I dag kan en asylsökande tas i förvar om identiteten är oklar och behöver utredas, om det finns annat skäl som motiveras utifrån prövningen av rätten att stanna i Sverige eller det finns en risk att utlänningen håller sig undan inför utresan. Även personer som till Utlänningsnämnden överklagat ett avvisningsbeslut kan tas i förvar. Barn tas endast i undantagsfall i förvar och aldrig ensamt.

För att frihetsberöva någon i mer än två veckor krävs synnerliga skäl. Vid risk för att den asylsökande kommer att hålla sig undan kan denne frihetsberövas i upp till två månader. Med hänvisning till att frihetsberövandet gäller under en begränsad period får personen ifråga inte någon permission.

I dag kan ett förvarsbeslut, som är två månader långt, förlängas genom ett överklagande till Länsrätten. Det finns ingen begränsning i antalet överklaganden och därmed förvarstagandetiden. Den asylsökande får heller inget besked om hur länge han kommer att frihetsberövas. Vid omprövningen eller överklagandet behöver myndigheterna endast ange ett antagande, utan något bevis, om att personen ifråga kommer att hålla sig gömd inför utvisningen. Detta är, enligt vår mening, helt oacceptabelt. Kristdemokraternas utgångspunkt är att förvarstagande endast skall ske i undantagsfall och att det måste finnas en tidsbegränsning. Sverige har fått stark kritik av Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter på denna punkt. Han anser att svenska myndigheter alltför ofta använder möjligheten att ta flyktingar i förvar.

Kristdemokraterna förordar att även alternativa former till förvarstagande bör utredas och prövas. Särskilt viktigt är detta för den grupp asylsökande

Fel! Okänt namn på

som har blivit torterade. Många psykologer menar att det för denna grupp upplevs som att utsättas för ytterligare tortyr när de stängs in. Vi anser vidare att kvinnor skall erbjudas förvar avskilt från män.

3.2.11 Uppehållstillstånd och skadestånd till offer för sexslavhandeln

I dag erbjuds offer för människohandel ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att de skall kunna vittna mot sina förövare. Detta är en viktig del i kampen mot människohandel och organiserad brottslighet. För brottsoffret kan det tidsbegränsade uppehållstillståndet under en rättslig process dessvärre uppfattas som ännu ett utnyttjande. Vid hemkomsten riskerar de sedan att utsättas för repressalier, bli uppsökta av brottslingor eller förskjutas av sina familjer. De rapporter som EU:s medlemsstater lämnat till Europol tyder på att hot mot såväl kvinnorna som deras familjer har blivit vanligare. Inte sällan har organiserade människohandlare kontakter i hemlandet som vet vilka personer som människohandlarna har utnyttjat. Alltså råder det en stor risk för människohandlarnas offer att råka illa ut när de återvänder till hemlandet. En risk som vi måste ta på stort allvar. Det är svenska män som utnyttjar dessa kvinnor och barn, och då måste vi i Sverige också ta vårt ansvar för att hjälpa de människor som utnyttjats på detta oacceptabla sätt. Kristdemokraterna anser att kvinnor och barn som utnyttjats som sexslavar skall kunna söka och få permanent uppehållstillstånd.

Sverige måste också förskottera skadestånd till brottsoffret i likhet med vad som gäller i merparten av EU:s medlemsländer. I många fall står brottsoffer utan det skadestånd som tilldömts dem eftersom gärningsmännen oftast visar sig sakna betalningsförmåga. För att undvika detta skall staten förskottera brottsoffret det skadestånd som dömts. Detta är särskilt viktigt i de fall brottsoffret tvingas eller väljer att lämna landet efter rättsprocessen.

Kristdemokraterna anser även att pengar som misstänks härröra från människohandel enklare skall kunna frysas och efter fällande dom beslagtogs. Frågan om offer för sexslavhandel och våld mot kvinnor utvecklas vidare i motionen ”21 krav för kvinnofrid”.

3.2.12 Stärkta rättigheter för asylsökande barn

För ett barn innebär det ofta stora psykiska påfrestningar att genomgå en asylprocess. Traumatiska minnen blandas med saknad av släkt och vänner i hemlandet, total ovisshet inför framtiden och en otrygg situation för familjen. Den utsatthet som asylsökande barn befinner sig i kräver att såväl deras rättigheter som deras behov och intressen särskilt uppmärksammas i asylprocessen. Att så inte alltid är fallet är uppenbart i dag. Det är en verklighet med orimligt långa handläggningstider, icke-auktoriserade tolkar, apatiska barn som utvisas, barn som inte hörs och vars motiv ifrågasätts vid självmordsförsök. Många avslagsbeslut utgår inte heller från barnets bästa. Kristdemokraterna vill att barn som flyr till Sverige skall behandlas med respekt och ses som individer med egna rättigheter. Låt fler frivilligorganisationer komma in, ge barnen ett familjehem, rätten till god man inom 24 timmar, korta hand-

läggningstiderna, ta uttalanden från psykologer på allvar. Barnets bästa skall utan undantag komma först i utlänningsärenden. Flyktingbarnen skall inte behöva möta en cynisk vuxenvärld där behovet av en reglerad invandring går före barnets bästa. Frågan om barns rättigheter i asylärenden utvecklas i en särskild motion.

4 Invandring

4.1 Sverige behöver arbetskraft för att trygga välfärden

Vi anser att invandring i grunden är en stor tillgång för vårt land, givet att förutsättningarna som skapas för att ta till vara möjligheter för mänsklig utveckling och ökat välstånd är tillräckligt goda. Det finns starka skäl – både ekonomiska och mänskliga – att skapa regler som möjliggör vidgad arbetskraftsinvandring till Sverige. I en globaliserad värld är det naturligt att människor kan röra sig över nationsgränser och bygga sig en ny framtid i ett annat land än födelselandet. Ett Sverige som öppnar för arbetskraftsinvandring ger människor denna möjlighet, samtidigt som arbetskraftsinvandring skulle göra Sveriges ekonomi mer dynamisk. Vårt land kommer att behöva fler som arbetar för att klara framtidens välfärd och tillväxt. I Sverige råder redan arbetskraftsbrist inom exempelvis sjukvård, skola och delar av det privata näringslivet samtidigt som en mycket stor andel människor är arbetslösa, sjukskrivna eller sjukpensionerade. Enligt Svenskt Näringsliv finns det företag som, trots konjunktursvackan, måste tacka nej till order därför att de inte kan hitta kvalificerad arbetskraft. En av fem arbetsplatser har svårt att hitta rätt kompetens. Med rätt nyckelperson på plats skulle företagen kunna tacka ja till mer arbete, öka sin produktion och därmed behöva anställa ytterligare medarbetare. Fördelarna med arbetskraftsinvandring skulle således bli att företagen fyller de vakanser som i dag finns, företagen växer, fler företag etablerar sig i Sverige och fler betalar skatt. På så sätt skulle det uppstå arbetstillfällen för dem som i dag är arbetslösa. Antalet svartjobb skulle även minska. Den ökade tillväxten som arbetskraftsinvandringen således skulle medföra innebär att mer resurser kan satsas på vård, skola och omsorg.

Sverige står även inför en framtida demografisk utmaning. En åldrande befolkning gör det svårare att finansiera den gemensamma välfärden. Den demografiska balansen skulle förbättras avsevärt genom arbetskraftsinvandring eftersom det i regel är unga och välutbildade som söker sig utomlands.

Det är vidare sannolikt att arbetskraftsinvandring, genom att den medför en ökad representation av människor med utländsk bakgrund på arbetsmarknaden, kan leda till förbättrad integration av de invandrare som redan lever i

Fel! Okänt namn på

Sverige. I en bilaga till Långtidsutredningen⁶ kan man läsa: ”Fler med utländsk bakgrund på arbetsmarknaden som utgör goda exempel skulle kunna påverka dem som i dag är tveksamma till arbetstagare med utländsk bakgrund. Förbättrad integration på arbetsmarknaden skapar förutsättningar för integration i samhället i sin helhet.”

En riksdagsmajoritet har gett regeringen i uppdrag att mot bakgrund av hit-tillsvarande erfarenheter låta utreda hur ett vidgat regelverk för arbetskraftsinvandring skall se ut. Vi kommer att följa detta arbete noggrant.

4.2 Anhöriginvandring

Kristdemokraterna motsätter sig en migrationspolitik som leder till att familjemedlemmar avlägsnas från varandra och förordar därför att utvisnings- och avvísingsbeslut som leder till familjesplittring skall inhiberas, såvida inte synnerliga skäl föreligger.

Den förändring av anhörigbegreppet som gjordes 1996 innebär en inskränkning i jämförelse med tidigare bestämmelser. Den s.k. sista länkenbestämmelsen togs bort, vilket vi kristdemokrater motsatte oss. Den gav t.ex. gamla föräldrar med barn i Sverige möjlighet att återförenas. ”Sista länken”-bestämmelsen bör återinföras.

I dag kan man endast få uppehållstillstånd som anhörig om man ingått i samma hushållsgemenskap och bott tillsammans till dess att barnet/barnen lämnade hemlandet. Vidare får det inte gå mer än två år från det att barnet fick uppehållstillstånd och det bör ha funnits ett beroendeförhållande mellan barn och föräldrar under den tiden. Vi anser att det ligger i sakens natur att om vuxna barn över 18 år har flyttat eller flytt till Sverige är det ingen självklarhet att deras föräldrar har anledning eller möjlighet att göra detsamma. Med stigande ålder och tilltagande oförmåga eller sjukdom ökar behovet av närhet till anhöriga. Att uppfylla alla de nämnda kraven är i de flesta fall omöjligt, alltså är det i dag praktiskt taget omöjligt för nya svenskar att få ett närmare umgänge med eller ta hand om gamla, sjuka föräldrar. Familjen är i många kulturer inte begränsad till kärnfamiljen utan det är brukligt att man tar ansvar för de sina när de blir äldre. Regeringen har nyligen föreslagit en ändring av lagstiftningen så att även nära anhörig nu kan beviljas uppehållstillstånd. Kristdemokraterna välkomnar detta. Anhörigkommittén⁷ har i sitt betänkande föreslagit flera förändringar som stämmer överens med ovannämnda krav. För att ytterligare möjliggöra för invandrare att ta emot anhörig kan man överväga att införa någon form av försörjningskrav. Kristdemokraternas utgångspunkt är att reglerna om anhöriginvandring måste ändras och uppmanar därför regeringen att återkomma med en proposition som behandlar frågan.

⁶ ”Migration och integration – om framtidens arbetsmarknad.” Bilaga 4 till LU 2003/04, SOU 2004:73.

⁷ SOU 2002:13 Vår anhöriginvandring.

4.2.1 Undantag från ”tvåårsregeln” vid misshandel eller kränkning

Den s.k. tvåårsregeln innebär att den utlänning som söker uppehållstillstånd för att få leva med en person i Sverige kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller under två år. Om förhållandet upphör innan utgången av två år skall personen ifråga återvända till sitt hemland. Regeln har utsatts för stark kritik eftersom den har visat sig försätta kvinnor som misshandlas av sin partner i en tvångssituation. De har helt enkelt haft att välja mellan att fortsätta utstå psykisk eller fysisk misshandel eller att bli utvisade från Sverige. Därför ändrades lagen och i dag kan den person som utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning under förhållandet, och av det skälet lämnat det samma, beviljas fortsatt uppehållstillstånd även om förhållandet upphört innan två år förflutit. Enligt Riksorganisationen för kvinnojourer i Sverige har lagändringen dock inte inneburit någon förbättring i verkligheten. Kvinnor som borde ha fått stanna har inte fått det.

En orsak till detta är att även om kvinnan brutit upp från förhållandet på grund av t.ex. misshandel, så krävs även att sammanboendet inte varit helt kortvarigt och att det förhållandet från början var seriöst. Om man finner att förhållandet varit oseriöst eller kortvarigt, bedöms orsaken till uppbrottet som relativt oväsentligt. Praxis har dessutom utvecklats som innebär att man bedömer om våldet eller kränkningen varit tillräckligt allvarlig. Ett fall som används som vägledande för att tolka lagstiftningen handlar om en kvinna som polisanmält mannen för misshandel och våldtäkt upprepade gånger. Mannen dömdes för ringa misshandel vid ett tillfälle men kvinnan beviljades inte uppehållstillstånd på grund av misshandeln eller kränkningen. Utlänningsnämnden ansåg inte att övergreppen varit tillräckligt allvarliga och dessutom hade förhållandet, enligt nämnden, endast varat i fyra månader. Kristdemokraterna menar att det är stötande om den ändrade lagtexten tolkas på detta sätt och menar att en ändring bör ske.

4.2.2 Referenspersonen skall kontrolleras i brottsregistret

För att kunna utreda om det finns skäl att misstänka att referenspersonen kan komma att förgripa sig på sökanden i framtiden, eller för att fastställa att han tidigare förgripit sig på sambo eller maka, bör en kontroll göras genom registerutdrag. Ett liknande förfarande har även två statliga utredningar föreslagit⁸. Kristdemokraterna menar att utdrag från brottsregistret avseende följande brott i brottsbalken, Om brott mot liv och hälsa 3 kap., Om brott mot frihet och frid 4 kap., Om frid och sexualbrott 6 kap., skall hämtas in för samtliga referenspersoner när det gäller denna typ av anknytningsärenden. Även meddelande om besöksförbud skall hämtas in. Referenspersonen skall tillfrågas om ett skriftligt medgivande av registersökning.

⁸ SOU 2002:13 Vår anhöriginvandring samt SOU 2005:14 Effektivare handläggning av anknytningsärenden.

Fel! Okänt namn på

Utöver ovannämnda utdrag ur brottsregistret skall en kontroll utifrån folkbokföringsregistret samt Migrationsverkets register om tidigare anknytningsförfrågningar alltid utföras. Härigenom får man en bättre bild av om referenspersonen varit gift tidigare samt om någon tidigare ansökt om uppehållstillstånd p.g.a. anknytning till personen ifråga. På detta sätt kan ingen sätta i system att inleda ett förhållande med en utländsk kvinna och sedan överge henne inom tvåårsperiodens utgång.

I de fall det genom den grundliga utredningen framkommer att referenspersonen tidigare dömts för misshandel eller övergrepp mot tidigare sambo eller maka/make, skall uppehållstillstånd nekas sökanden. Hänsyn bör dock tas till den tidsrymd som förflutit sedan dom fallit och eventuellt andra beaktansvärda omständigheter. Här anser vi att Sverige har ett ansvar att, mot bakgrund av dessa uppgifter, skydda sökanden. Även om detta innebär ett ingrepp i varje människas rätt att välja så anser vi att det i dessa specifika fall åvilar staten att se till sökandens intresse.

Om referenspersonen ej har dömts för misshandel eller övergrepp av tidigare sammanboende eller maka/make, men ändå har dömts för brott mot kap. 3, 4 eller 6 i brottsbalken eller meddelats besöksförbud, bör sökanden alltid informeras om detta. Informationen delges muntligen vid det svenska konsulatet eller ambassaden med hjälp av en auktoriserad tolk, av samma kön. Även referenspersonen skall få ta del av uppgifterna.

Regeringen bör snarast återkomma med en proposition som innebär att referenspersonen bl.a. kontrolleras i brottsregistret.

4.2.3 Undantag från att söka uppehållstillstånd från utlandet

Regeringen föreslog i proposition 1999/2000:43 "Upphållstillstånd på grund av anknytning" att uppehållstillstånd för andra än skyddsbehövande i princip skall beviljas före inresa i landet. I propositionen undantar man dock utlänningar som har "stark anknytning" till en i Sverige bosatt person eller om det "skäligen inte kan krävas" att utlänningen återvänder för att ge in ansökan där. Även om det är viktigt att vidmakthålla principen om att uppehållstillstånd skall beviljas före inresan anser Kristdemokraterna att det bör finnas undantag från huvudregeln. Ett sådant skäl är när utlänningen har barn i Sverige eller kvinnan i förhållandet väntar barn. Det är heller inte skäligt att kräva att man återvänder för att ge in ansökan i ett hemland där väntetiderna är längre än sex månader. I dag är den genomsnittliga handläggningstiden för den som söker uppehållstillstånd på anknytning vid en ambassad eller konsulat 18 månader⁹! Upphållstillstånd skall även kunna beviljas efter inresan om det står klart att sökanden skulle ha beviljats uppehållstillstånd om ansökan getts in i sökandens hemland.

För något år sedan utvisades en höggravid kvinna från Sverige till sitt hemland för att där inge ansökan om uppehållstillstånd. I år har flera liknande

⁹ Migrationsverkets hemsida 2005-09-28

fall förekommit. Kristdemokraterna anser att regeringen bör återkomma med ett förslag som innebär att undantagsregeln även omfattar de fall som beskrivs ovan.

4.2.4 Slopa prövning av uppehållstillstånd för adopterade och nyfödda

I dag finns det även en regel som innebär att föräldrar som har uppehållstillstånd i Sverige måste söka uppehållstillstånd för sitt nyfödda barn i Sverige. Detta är en ren formalitet men innebär ändå ett merarbete för Migrationsverket. Kostnaden kan beräknas till ca 4 miljoner kronor varje år. Kristdemokraterna förordar att man avskaffar prövningen av uppehållstillstånd för dessa nyfödda samt adopterade barn. Det är helt orimligt att Migrationsverket handlägger ca 800 adopterades uppehållstillstånd varje år och ca 7 000 nyföddas uppehållstillstånd samtidigt som handläggningstiderna förlängs. Genom vårt förslag avlastas Migrationsverkets administration.

4.2.5 Underlätta möjligheterna att få besöksvisum

I dag gäller Schengenavtalets regler för besöksvisum i Sverige. Den som söker besöksvisum måste bl.a. ha medel för uppehållet och hemresan, en medicinsk reseförsäkring, en ”inbjudan” från en referensperson samt ett flertal andra dokument. I bedömningen av om ansökan skall antas ingår även att bedöma om personen i fråga kommer att lämna Sverige efter besöket. Om man tror att den som söker visumet egentligen vill stanna kvar i Sverige avslår man dennes ansökan. Riksdagens revisorer har i en rapport framfört kritik när det gäller att praxis för besöksvisum kraftigt varierar för olika länder. Riktlinjerna är otydliga och statistiken för olika länder går inte att jämföra. En parlamentarisk kommitté har därför föreslagit vissa preciseringar i lagstiftningen.

Många vittnar om att de, trots all pappersexercis, inte kunnat få besök av sina anhöriga, inte ens i samband med bröllop eller andra viktigare händelser. Regeringen redogör i budgetpropositionen för att 85 % av samtliga besöksvisum beviljas. Detta är dock en sanning med viss modifikation. Från vissa länder såsom Iran avslogs 33 % av samtliga ansökningar, för Serbien-Montenegro är motsvarande siffra 20 % och för Syrien 46 %.

Kristdemokraterna kan på intet sätt acceptera att de som lever i Sverige förvägras besök av sina anhöriga. Många av dem med invandrarbakgrund har levt i Sverige länge och skall kunna få besök utan onödigt krångel. Detta har även Anhörigkommittén påpekat i sitt betänkande¹⁰. Kristdemokraterna anser att regeringen bör återkomma med förslag till förändringar av systemet med besöksvisum.

¹⁰ 2002:13 Vår anhöriginvandring.

Fel! Okänt namn på

5 Anslagsförändringar

I detta avsnitt presenteras kortfattat de anslagsförändringar som Kristdemokraterna vill göra i förhållande till regeringens budgetproposition för år 2006. Förslagen redovisas endast översiktligt. Bakgrunden och motiven till förändringarna som hänför sig till invandrar- och flyktingpolitik redovisas i motions-texten ovan. Bakgrunden och motiven till förändringar som hänför sig till integrationspolitik utvecklas vidare i Kristdemokraternas Integrationsmotion.

5.1 Migrationsverket

Kristdemokraterna tillför Migrationsverket 69 miljoner kronor ytterligare under år 2006, 133 miljoner kronor år 2007 och 125 miljoner kronor år 2008 för att förkorta handläggningstiden för asylansökningar. Satsningen avser även att leda till att asylsökande barns ansökan kan behandlas inom tre månader. Effekten av snabbare handläggning innebär även att resurser som till stor del läggs på sjukvård och boende, inom anslaget mottagande av asylsökande, frigörs. Till förmån för snabbare handläggningstider avvisas nya medel på mottagning.

Med anledning av vårt förslag om att avveckla Integrationsverket vill vi istället att Migrationsverket ansvarar för informationsfrågor till invandrare och flyktingar. De medel som frigörs med anledning av att vi vill slopa de utredningar som i dag utförs med anledning av uppehållstillstånd för adopterade och nyfödda barn beräknas uppgå till ca 4 miljoner kronor. Dessa skall istället disponeras av Migrationsverket för informationsfrågor.

5.2 Inför en utvecklingspeng

Kristdemokraterna vill avskaffa dagens system med förhandlingar och avtal för kommunplacering av flyktingar. Vi föreslår istället att en utvecklingspeng införs som följer individen och som administreras av socialförsäkringsadministrationen. Socialförsäkringsadministrationen bör även betala ut ersättningen till kommunerna för t.ex. sfi-undervisningen. Försäkringskassans anslag utökas därför med 10 miljoner år 2006 samt 25 miljoner kronor år 2007 respektive år 2008. Denna fråga utvecklas vidare i Kristdemokraternas integrationsmotion. Förändringen av försäkringskassans anslag återfinns under utgiftsområde 10.

5.3 Integrationsverket

Kristdemokraterna motsatte sig regeringens förslag att inrätta en ny integrationsmyndighet. Utredningen som låg till grund för förslaget underströk vikten av ”en bred politisk förankring av den nya verksamheten och med ett engagerat stöd från regering och riksdag”. Trots motstånd från fem av riksdagens

partier genomdrev Socialdemokraterna beslutet att inrätta Integrationsverket från den 1 juni 1998. Vi föreslår nu att Integrationsverket helt avvecklas från den 1 juli 2006.

Kristdemokraterna anser att integrationspolitiken bör bedrivas på precis samma sätt som jämställdhetspolitiken, dvs. det är mainstreaming som skall gälla. Alla verk och myndigheter skall ta fullt ansvar inom sina områden. Länsstyrelserna och kommunerna skall ta det regionala och lokala ansvaret – redan nu har vissa länsstyrelser integrationsexperter. DO-ämbetet förstärks samtidigt.

I samband med avvecklingen av Integrationsverket vill vi istället att Migrationsverket ansvarar för informationsfrågor till invandrare och flyktingar.

Det är rimligt att ge Integrationsverket sex månader för att kunna avvecklas och vi låter således ca 30 miljoner kronor kvarstå i budgeten för år 2006.

Integrationsverket förfogar över anslaget Integrationsåtgärder som uppgår till drygt 90 miljoner kronor. Kristdemokraterna avvisar nya ospecificerade medel som tillförs detta anslag och gör dessutom en besparing på anslaget till förmån för ytterligare förstärkning av Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.

Dessa frågor utvecklas vidare i Kristdemokraternas Mångfaldsmotion.

5.4 DO och diskrimineringsarbete

Kristdemokraterna anser att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) eller den framtida Rättighetsombudsmannen bör ha ett speciellt ansvar och fungera som motor i opinionsbildningen mot diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. För detta ändamål anslår vi ytterligare 4 miljoner kronor för vartdera året 2006–2008. Vi välkomnar även den resursförstärkning av DO som återfinns i budgetpropositionen. Samtidigt avvisar vi satsningen på lokala diskrimineringsombudsmän, s.k. antidiskrimineringsbyråer. Länsstyrelserna och kommunerna skall ta det regionala och lokala ansvaret för att motarbeta diskriminering, rasism och främlingsfientlighet. Kristdemokraterna anser att goda insatser mot diskriminering, rasism och främlingsfientlighet kan göras inom ramen för de medel som redan finns inom utgiftsområdet. Frågor kring rasism, diskriminering m.m. utvecklas vidare i partiets Mångfaldsmotion.

Stockholm den 5 oktober 2005

Sven Brus (kd)

Inger Davidson (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Kenneth Lantz (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Chatrine Pålsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Torsten Lindström (kd)

Dan Kihlström (kd)